

La mort anunciada de la tonyina roja

Dos dels vaixells factoria utilitzats per les empreses tonyineres ancorats enfront de Dénia. Aquesta població ha suportat en el seu paisatge que tres d'aquestes embarcacions fondejaren en la badia per esquarterar i congelar el peix.

Vaixells francesos i italians han tornat a les nostres costes per pescar la tonyina roja, un peix que, segons l'organització ecologista Geenpeace, desapareixerà en l'any 2005 si continuen les captures actuals.

La mar respira tranquil·litat, com una bassa d'oli que en diuen. A la costa, llunyana però visible, es pot veure el perfil del Montgó i la cara del cap de Sant Antoni. De sobte tot comença a canviar per moments. La mar inicia un moviment brunzidor i ben aviat sabem que ens trobem a prop d'una gran mola de tonyina roja. I s'enceta la guerra. La remor tremolosa de la mar s'ensordeix per passar a escoltar les aspes d'un helicòpter que sobrevola el gran blau a la recerca de les grans tonyines. Tot a punt; les han localitzades. A continuació apareix una embarcació tonyinera, farcida de radars i tecnologia punta, grues i xarxes. L'art del cèrcol fa la res-

ta, una petita barca envoltarà la gran massa de peix viu amb unes xarxes d'una força impressionant. Després es fixarà el cercle amb motors i s'iniciarà la recollida.

Aquest és el breu resum d'una operació que al llarg dels darrers cinc anys s'ha repetit a les costes del nostre país. La tonyina roja (*Thunnus thinus*) és objecte de grans captures que poden portar-la a la desaparició absoluta. Enguany, però, els esdeveniments han fet que les coses canviïn de manera ostensible.

L'any passat només a la ciutat de Dénia –la Marina Alta– es van descarregar 800.000 quilograms de tonyina, d'un total d'1.600.000 kilos que van viatjar

des dels ports valencians cap a indrets del tot insospitats per aquestes latituds, com el Japó, on la carn de la tonyina és molt apreciada. L'any 1997 serà recordat per la lluita comuna que, segons sembla, mantenen pescadors valencians i ecologistes. Tots junts per intentar que la tonyina no desaparega de la Mediterrània. Els motius, però, han estat prou conjunturals perquè la sensibilització arribi durant aquest estiu.

Grans vaixells. Els anys anteriors les confraries de pescadors valencianes havien rebut uns ingressos bastants elevats a l'hora de pesar les tonyines en els diferents ports. Cobraven segons la

ANTONIO MORENO

ANTONIO MORENO

ANTONIO MORENO

coneguda modalitat de "peix en trànsit". Enguany, però les empreses tonyineres han decidit estalviar diners amb una nova flota que prescindeix dels serveis de la confraria de Dénia en aquest cas. Un total de sis vaixells, amb banderes de conveniència, s'han instal·lat a les costes valencianes. Tres dels quals, amb funció de piscines i els altres tres com a factories congeladores. Cada vaixell pot contenir un màxim de 100 tones de peix. Joan Ramon Arnau ha estat el consignatari dels vaixells factoria i ha afirmat que "enguany el control ha estat perfecte, un document duaner així ho demostra, és una exportació en tota regla, com si foren taronges".

En aquest fet potser està la clau, s'ha passat del "peix en trànsit" a una mercaderia que el govern espanyol permet que es pesque i que no passe per les llotges. L'operació era la següent: de les barques, als vaixells piscina, i després als congeladors.

Els mariners, però, reivindiquen tot el contrari igual que Greenpeace: "abans sí que sabíem què s'emportaven perquè es veia sobre els molls i es registra-

va, ara declararan el que vol-dran", afirma Arnau Mateu, membre de Greenpeace i responsable de pesca d'aquesta entitat a les nostres costes.

Els ecologistes demanen que la tonyina torne a passar per les llotges per poder controlar les captures.

L'organització ecologista Greenpeace ha començat una sèrie de contactes amb les confraries del nostre país, primerament València, Tarragona i Alacant, per tal d'explicar la situació real de la pesca de la tonyina roja, que per a aquesta ONG és alarmant. Segons l'Informe de la Comissió per a la Conservació de la Tonyina Atlàntica (ICCAT) l'actual intensitat pesquera triplica

els nivells sostenibles de pesca. Greenpeace assegura que es capturen unes 40.000 tones quan només se n'haurien de pescar 15.000. Arnau demana una zona de protecció per a aquests animals "sobretot ara que s'han ampliat a 49 les milles nàutiques de mar espanyola".

Quan només fa uns dies que ha finalitzat la campanya tonyinera d'enguany, la Federació Provincial de Confraries de Pescadors d'Alacant ha reclamat una presència destacada de l'Armada Espanyola per protegir les noves 49 milles de mar espanyoles de la pesca indiscriminada dels vaixells francesos i italians. Amb aquesta ampliació, les patrulleres podran inspeccionar les arts i les captures dels vaixells.

Dalt, a l'esquerra, vaixell utilitzat per a la pesca de la tonyina. Enguany, les empreses tonyineres han decidit estalviar diners amb una nova flota que prescindeix dels serveis de la confraria de Dénia.

Molts dels defensors de la paralització de la pesca consideren que la tècnica del cercol és mortal per a l'espècie. La llei no diu, de moment, res sobre aquesta nova modalitat de pesca.

La tonyina

La tonyina roja mediterrània (*Thunnus thynnus thynnus*) és un peix pelàgic i gran depredador. S'alimenta de sardines, branquispines, aladrocs, cavalla, sorells, calamars i potes. Aquesta espècie es reproduïx a la Mediterrània entre els mesos de maig i juliol, que és quan té lloc la pesca. Els llocs més favorables per a la fresa se situen al sud i oest de Sardenya i de Sicília (on es troben les més conegudes almadraves), i també prop de les costes algerianes i de Tunísia. En les migracions reproductives les tonyines naveguen prop de la costa, s'alimenten escassament i cerquen condicions de temperatura i salinitat específiques. Se les anomena "tonyines d'anada" (les econòmicament més valuoses) perquè van carregades d'ous i tenen la carn més ferma. Després de fresar inicien una migració de caràcter tròfic i solen recórrer les nostres costes en sentit contrari (de nord a sud). Són les anomenades tonyines de tornada o "de revés", no tan apreciades.

Els nous peixos nascuts són els que capturen els pescadors esportistes. Una tonyina és madura quan pesa 40 kilos, és a dir, als tres anys de vida. Poden arribar a viure fins els catorze anys i arribar a pesar 500 kilos. V. C.

Segons alguns informes, les captures actuals sobrepassen, de bon tros, els nivells sostenibles de pesca.

Lleis. La majoria dels defensors de la paralització de la pesca de la tonyina estan d'acord a considerar que la tècnica del cercol és mortal per a l'espècie. Durant l'estiu la tonyina roja neda per aquestes costes per fer la fresa i aleshores és capturada. Això impedeix una reproducció segura per a la continuïtat del peix a les nostres aigües. La llei curiosament diu que és prohibit pescar tonyines des de l'1 de juny fins el 31 de juliol, però parla de l'art del palangre. Una modalitat de pesca de superfície que fa servir els hams per capturar les tonyines. La llei fa referència a em-

barcacions palangreres de més de 21 metres d'eslora i pretén assegurar la reproducció de l'espècie. De l'art del cercol, no en diu res, aquest fet s'explica fonamentalment per la novetat relativa que representa el cerclament. Per això mariners i ecologistes comencen a moure's per forçar el govern a defensar de la tonyina.

Antoni Fornés és catedràtic de ciències naturals i professor d'oceanografia a l'Institut Chabàs de Dènia. Per a Fornés, "la solució passa per la prohibició de pescar tonyina amb el cercol, per a després limitar la pesca esportiva i del palangre, tot tenint en compte que durant els mesos de fresa no es podrà pescar cap exemplar". El Seminari de Ciències Naturals, que dirigeix Antoni Fornés, confia en el projecte de l'Escola del Mar de Dènia, que porta avant des de fa uns mesos la Universitat Politècnica de València. "En l'escola podríem concretar l'estudi d'impacte ecològic de la pesca de tonyines, per tal de perfilar el màxim esforç pesquer sostenible d'aquesta espècie", apunta Fornés.

Nul creixement. Les expectatives de supervivència de les tonyines són poques si atenem al pes de les espècies que es pesquen. Les capturades amb el cerclament poden arribar als 400 kilos per exemplar. Aquestes, òbviament, són les que una vegada pescades ja no fresaran. Aquelles que sí que pugen pondre els ous deixaran unes cries que també tindran poques possibilitats de sobreviure. A partir del setembre els palangrers i les embarcacions esportives inicien la seua temporada per la rogalia del litoral valencià. La llei marca el pes de cada exemplar que pot ser capturat. Greenpeace diu que aquesta llei no té sentit. Arnau Mateu explica que el pes és de 6,4 kilos per tonyina quan se sap que la tonyina adulta pesa 40 kilos, així és difícil que la població augmente". L'organització ecologista demana una veda total que duraria des del maig fins l'agost, i que a partir de setembre, fins finals d'any,

caldria formalitzar un control amb sancions per als palangrers i els pescadors esportius. L'organització ecologista Greenpeace adverteix que "els gestors de la pesca estan donant el vist-i-plau a la sobreexplotació. En l'any 2005 la tonyina roja pot quedar comercialment extingida", i anima l'estat espanyol a liderar la lluita per la protecció d'aquest peix.

Mala fama. Els darrers conflictes amb França pels productes valencians que són cremats han accentuat un poc més el problema de la tonyina, donat que la majoria d'embarcacions són franceses. El malestar en la costa, però, ha anat per altres camins. No només s'ha escalfat l'ambient per la possible desaparició d'aquest peix provocada per vaixells estrangers, o pels pocs diners que han deixat enguany a les confraries aquestes empreses. El problema ha arribat a preocupar també les autoritats sanitàries i turístiques de localitats com Dénia. Aquesta població ha suportat en el seu paisatge, a tan sols una milla de les seues platges, que tres vaixells factoria fondejaren en la badia per esquarterar i congelar el peix. El problema es va manifestar quan aparegueren les primeres restes a la platja: caps de tonyina, espinades de dos metres de llargària, budells i sang. Un espectacle poc agradable que es van trobar els primers turistes de la temporada. Afortunadament l'oratge d'enguany ha estat benèvol, altrament qualsevol temporal a la mar hauria omplert les platges de les parts destriades dels peixos.

A tot això cal afegir dos afonaments d'embarcacions tonyineres, un al nord d'Eivissa i un altre davant les costes de Cartagena. Els motius dels accidents marítims van ser els intents de copar unes moles de tonyines excessivament amples i amb molts individus. La força dels animals tancats finalment va poder amb les barques.

Vicent Xavier Contrí

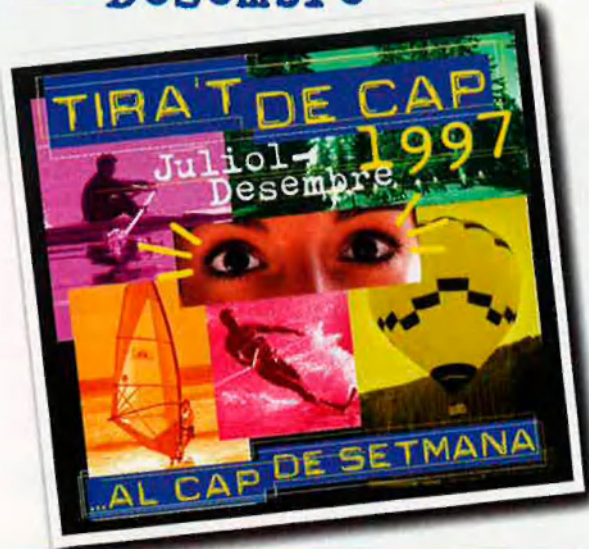

Generalitat de Catalunya

XARXA D'ALBERGS DE CATALUNYA

Activitats per a joves

Juliol-
Desembre 1997

OFERTES D'ESTIU

ACTIVITAT	DIES	LOCALITAT	PREU
• Esports a la natura	del 27 al 2 d'agost	La Molina	32.475
• Tècniques d'escalada	de l'11 al 17 d'agost	Núria	31.500
• Multiaventura (btt, tir amb arc, tirolina, natació, escalada)	del 14 al 17 d'agost	Canyamars	15.300
• Setmana de windsurf	del 17 al 23 d'agost	Aitafulla	37.475
• Descens de l'Ebre amb canoa	del 21 al 24 d'agost	Deltebre	24.650
• Festa major d'aventura (rafting-piragüisme-Caldea-hípica)	del 26 al 31 d'agost	La Seu d'Urgell	37.275
• Descens de l'Ebre amb canoa	del 28 al 31 d'agost	Deltebre	24.650
• Esports a la natura	del 31 al 6 de setembre	La Molina	32.475
• Festa major d'aventura (rafting-piragüisme-Caldea-hípica)	de l'1 al 6 de setembre	La Seu d'Urgell	37.275

SUBMARINISME A LA COSTA BRAVA

Per treure's la titulació de submarinisme d'1, 2 o 3 estrelles, cal pagar un suplement de 22.000 ptes.

ALBERG: Empúries. LOCALITAT: L'Escala.

PREU: 42.225 PTES.

DATES:

- 1 al 7 d'agost.
- 7 al 13 d'agost.
- 13 al 19 d'agost.
- 19 al 25 d'agost.
- 25 al 31 d'agost.

I MOLTES OFERTES MÉS

PQR, Comunicació